

DATUM
2009-11-13
ERT DATUM
2009-10-06

DIARIENR
2009/209-4
ER BETECKNING
M2009/3616/Mk

Regeringskansliet
Miljödepartementet
103 33 Stockholm

Betänkande av Utredningen om miljömålssystemet ”Miljömålen i nya perspektiv” (SOU 2009:83) samt bilagan till betänkandet

I betänkandet redovisas förslag om förändringar i miljömålssystemets struktur och organisation. Statskontoret lämnar synpunkter på utredningens förslag inom tre områden.

Synpunkter på utredningens förslag om målstrukturen och målens bedömningsgrund

Utredningen föreslår flera förändringar avseende miljömålssystemets struktur och målens bedömningsgrund. Statskontoret är allmänt sett positivt inställt till inriktningen av dessa förslag, som vi bedömer bör förbättra miljömålsarbetet.

Mot denna bakgrund tillstyrker Statskontoret utredningens förslag om att ge miljömålssystemet ett tydligare internationellt perspektiv. Som utredningen konstaterar kan miljö kvalitetsmålen inte nås enbart med insatser i Sverige. Statskontoret delar därför utredningens syn att miljömålen bör avspegla att svensk miljöpolitik behöver inkludera insatser i Sverige, inom EU och i internationella sammanhang.

Statskontoret delar också utredningens syn att miljömålssystemet blir tydligare om delmålen ersätts av etappmål. Begreppet etappmål ger enligt Statskontorets mening en tydlig bild av att dessa mål ska vara, som utredningen säger, ”*steg på vägen för att inom en generation skapa förutsättningar för att nå ett eller flera miljö kvalitetsmål*”. I betänkandet konstateras också att de flesta av nuvarande delmål anger just steg på vägen och därför bör kunna benämnas etappmål.

Utredningen föreslår också en delvis förändrad bedömningsgrund för miljö kvalitetsmålen. En utgångspunkt för utredningens överväganden i dessa avseenden är att målen ska vara ambitiösa och utmanande, men inte bör vara

omöjliga att nå. Det senare kan enligt utredningen annars leda till minskad trovärdighet och svårigheter att få till stånd effektiva åtgärder.

För att mål ska kunna fungera reellt styrande måste de enligt Statskontorets mening bl.a. vara realistiskt satta och möjliga att nå. Mot denna bakgrund ser Statskontoret positivt på utredningens förslag om att i vissa avseenden justera bedömningsgrunden för målen. Statskontoret tillstyrker därför att generationsmålet bör avse år 2025, och inte år 2020. Således delar vi utredningens syn att den senare delen av det tidsspänn som angivits i olika propositioner (20–25 år från år 1999) är mer i linje med vad som normalt anses vara en generation.

Utredningen har bett de målsansvariga myndigheterna att göra en bedömning, för respektive mål, av när målens miljö kvalitet kan vara uppnådd. Visserligen varierar svaren stort mellan olika mål. Men sammanställningen visar, enligt utredningen, att vissa miljö kvalitetsmål sannolikt inte kan nås inom en generation även om kraftfulla åtgärder vidtas, eftersom återhämtningstiden i naturen är lång. Enligt utredningen behöver t.ex. målet Levande skogar 50–80 år innan miljö kvaliteten bedöms kunna nås. I syfte att bl.a. öka målens realism föreslår utredningen därför att bedömningsgrunden för måluppfyllelse i generationsperspektivet ändras från att den miljö kvalitet som miljö kvalitetsmålen uttrycker ska vara uppnådd inom en generation till att den miljö kvalitet som målen uttrycker *eller förutsättningarna för att nå denna kvalitet* ska vara uppnådda inom en generation. Mot denna bakgrund tillstyrker Statskontoret den förändrade målformuleringen.

Statskontoret tillstyrker att en ”forskarplattform” inrättas vid Konjunkturinstitutet

Enligt utredningen har konsekvensanalyserna i miljö målssystemet blivit allt bättre över tiden. Utredningen anser dock att tillämpningen av samhälls-ekonomiska analyser i miljö arbetet bör fortsätta att utvecklas. Utredningen föreslår därför att Konjunkturinstitutet får i uppdrag att samordna en myndighetsgemensam plattform med forskaranknytning för att löpande utveckla tillämpningen av samhälls-ekonomiska analyser i strategiarbetet. Enligt utredningen behöver plattformen ha en bas av miljö ekonomisk kompetens och knyta till sig naturvetenskaplig och annan sakkompetens i aktuella frågeställningar.

Som utredningen pekar på har Statskontoret i ett regeringsuppdrag nyligen föreslagit att Konjunkturinstitutet bör ges en utökad och förstärkt roll på det miljöekonomiska området.¹ Syftet med denna utökade roll för KI skulle vara att bättre svara upp emot behoven av miljöekonomiska analyser hos Regeringskansliet och myndigheter. Av vår rapport framgår att Regeringskansliet och myndigheter efterfrågar en mer utvecklad brygga mellan miljöekonomisk forskning och politik/praktik, vilken bl.a. skulle möjliggöra ökad ömsesidig förståelse för de förutsättningar som råder i respektive sfär. För att tillgodose behovet av en sådan bryggfunktion framför Statskontoret i rapporten att det vid KI bör skapas en arena där företrädare för miljöekonomisk forskning och politik/praktik kan mötas. I rapporten föreslår Statskontoret mot denna bakgrund att det vid KI bör inrättas ett miljöekonomiskt råd, med representation för berörda departement, myndigheter och forskarvärlden.

Den myndighetsgemensamma plattform med forskaranknytning som utredningen föreslår, synes ligga väl i linje med Statskontorets förslag om att Konjunkturinstitutet bör ges en utökad och förstärkt roll på det miljöekonomiska området. Statskontoret tillstyrker därför utredningens förslag om en sådan plattform.

Statskontoret är berett att göra riktade utvärderingar

Utredningen menar att ett målstyrningssystem kräver en oberoende riktad utvärdering för att bli effektivt. Miljömålssystemets aktörer genomför redan årlig uppföljning och vart fjärde år en fördjupad utvärdering av möjligheterna att nå målen. Enligt utredningen saknas dock en oberoende riktad utvärdering av enskilda insatser. Enligt utredningen behöver ett urval av styrmedel, liksom olika myndigheters miljöarbete, utvärderas i ett lärande och utvecklande syfte. Mot denna bakgrund föreslår utredningen att Statskontoret ska ges i uppdrag att göra riktade utvärderingar av dels styrmedel, dels myndigheters miljöarbete.

Statskontoret är i princip berett att åta sig den utvärderingsuppgift som utredningen föreslår. Statskontoret förutsätter dock att den utökade rollen också, som utredningen föreslår, medför att Statskontoret ges ett resurstillskott. Vad som är en lämplig storlek på detta resurstillskott kan dock bedömas först när innehållet i den föreslagna rollen preciserats mer i detalj.

---

¹ Uppdraget redovisades i rapporten *Miljöekonomiskt arbete vid Konjunkturinstitutet, Statistiska centralbyrån och Naturvårdsverket* (2009:3).

Om resurstillskottet bör handla om att Statskontoret, som utredningen föreslår, ska tillföras 2 miljoner kronor per år på förvaltningsanslaget, eller om något annat belopp är lämpligare, kan Statskontoret således inte bedöma i dagsläget.

Generaldirektör Yvonne Gustafsson har beslutat i detta ärende. Forsknings- och utredningschef Laura Hartman samt utredare Svante Eriksson, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Yvonne Gustafsson

Svante Eriksson